

L'Estat Català ★

PUBLICACIÓ DE ORIENTACIÓ NACIONAL

Direcció: FRANCESC MACIÀ, Diputat

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

Sant Honorat, 7, pral.

L'ocupació castellana

LIGARIUS:

—Digues què haig de fer?

BRUTUS:

—Una gesta que tornarà la salut a tots els que pateixen

JULIUS CESAR - V. SHAKESPEARE

Els catalans que ja tenim poetes, dramaturgs, homes d'alt temperament científic, escriptors polítics i polítics eminents, industrials i artistes, etc. Els catalans que posseïm una poesia i una cultura nacional molt envejable, una música nacional immillorable i un art i una ciència pròpies. Els catalans que prescindint de nostra història i de les qualitats ètniques, psicològiques que proven a bastament la nostra personalitat indestructible i ens donen el valor just de que som un poble que pot regir-se lliurement, i tenim a més la voluntat, el desig i la esperança d'ésser sobirans de casa nostra. Doncs els catalans no som res més que uns servils esclaus a casa mateix. Som el gos que llepa les mans de l'amo que li pega. Tenim la mansuetut del bou i ens passem la vida en una humilitat despreciable. El nostre esperit nacional sembla enterrat en lo més pregon de la terra. Si'n calen de parlaments i poesies enardidores! Vint anys de literatura patriòtica perquè un sector del poble català es desvetllés i fes eleccions. Cal apreciar exactament la realitat. La nostra reac-

ció nacional no ha estat fins ara a l'alçada que'ls embats de l'enemic requeria. Hi ha catalans que troben encara una exageració allò de que estem en plena guerra amb Espanya. I en canvi, són mils i mils els catalans que cada dia se'ls fuetja el rostre i se'ls fereix en lo més pregon de la seva ànima. Tot just ens llevem, que ja tenim l'enemic davant nostre. D'ell és el primer Déu-vosguard. Pugem al tramvia i el cobrador castellà ens demana l'import. Vora nostre oïm el castellà més "cerraó", talment fóssim al barri madrileny de Lavapiés. Són uns cavallers castellans que després que us han empellit un xic violentment us diuen: "Tindrà usted la bondad..."

Anem a ca'l cira botes i és castellà, anem a ca'l barber i se'ns parla castellà. Les barberies barcelonines són uns "focus" d'espanyolisme. Si tenim d'esperar tanta hem de passejar els ulls per uns setmanaris madrilenys — "Mundo Gráfico", "Nuevo Mundo"—on hi veiem els herois espanyols alliberats. Quan us toca el torn, us cal parlar en mig d'una angoixa insofrible, del ge-

neral Navarro, del sergent Vassallo, del Gaona, d'En Sánchez Guerra o de la baiadera Granito de Sal...

Hom, és clar, segueix la conversa en llengua catalana.

Però la persistència crida l'atenció del dependent qui, ja llest i espolsant el drap us diu:

—¿Usted no es de Barcelona, verdad? Se le conoce porque habla un catalán muy osco.

Sortim, perquè ens sentim "pagesos" dintre casa. Anem al Banc i altra vegada el castellà. Castellà l'ordenança; castellà el cap de la secció corresponent. Anem per una adreça i la portera és castellana. El noranta per cent de les porteries de la capitalitat catalana són regides per castellans. Són els porters que no us volen pujar el periòdic catalanista al pis, o diuen al cobrador de rebuts de la "Protectora" que no "lo entienden".

No parlem del Banc d'Espanya, no parlem de l'Administració de Correus, no parlem de les grosses companyies instal·lades a la ciutat o fora d'ella: "Energía Eléctrica de Cataluña", "Ferrocarriles de Cataluña", quines oficines són ocupades un vuitanta per cent per gent forastera. Ai del pobre català que d'allí necessita quelcom! Si escriu la seva demanda en català té el plet perdut per endavant. Si'n parla personalment amb l'encarregat de la secció, cal que ho faci en caste-

llà, ben humilment i amb la testa descoberta. O això o res de que un hom necessita. Si el català és un devot cristià, ja cal que busqui amb temps el seu director espiritual. Als jesuïtes hi campeja el castellà com si hom es trobés al Cafè Fornos de Madrid.

Allí hi ha "padres" o "reverendos" que confessen les ànimes catalanes en "idioma oficial" com un qualsevolga empleat de Govern civil. En els confessionaris hi trobareu un cartellet de porcellana: "Padre Ruiz, Padre Casanovas, etc. de cinco a siete y media". Allí de "cinco a siete y media" hi va l'aristocràcia castellana i la catalana que abdica vergonyosament de lo seu.

Allí al "Colegio de San Ignacio" és on s'educa a una joventut catalana amb un pensament irreductiblement espanyol. En no tan alt grau, però quasi per un igual passa al convent de "Pompeya" dels PP. Caputxins—malgrat una tènue significació catalanista—. Igual als convents innumerables de monges d'ensenyança "La Divina Pastora", "Nuestra Señora de la Enseñanza" "El Niño Jesús", "Loreto", etc., etc.

Igualment en castellà parlen les institucions de monges que's dediquen a la vetlla de malalts en hospitals i clíniques particulars. Trobaríem excepcions escassíssimes. En castellà es treuen els certificats de defunció i d'òbit en la majoria de les parròquies de Barcelona. I en castellà i per capellans castellans, algunes d'aquestes es mena el Sant Rosari i aquelles divertides novenes—divertides per espanyoles—que comencen així i per exemple "Me ho fresco, Señor, en memoria i honra de Vos" o bé "Me pesa muy de veras, el averos..."

En castellà típic es parla en els "cabarets" "music-halls" de diversa graduació i classe.

El "music-hall" és una bateria que bat continuament les hests catalanes. Allí, la doble i fonda tasca de desnacionalització. El Paralel castellà ha occit més joventut catalana que les terres rifenyas plegades. Observeu el públic concorrent i veureu allí l'hereu que s'ha allunyat de la masia que l'ha vist nàixer i ha deixat els arreus de la terra abandonats. La verdor dels pins i donar el pit al vent que bufa per la serralada és poca cosa per a ell. Allí a l'hom li diuen "príncipe" i "bien mío" i coses dolces en castellà. Allí, l'home se sent mascle i tot apariant-se la faixa es pensa ésser quelcom extraordinari al veure que's fa amb totes unes artistes com la "Palillos" o la "Cartagenera" que de "moreno" i de "salado" no'l deixen en vaga.

Ai de la masia solitària! ai del camí fressat que puja la muntanya verda i ufana! Ai de l'horta en la que hi floreix la pomera i hi canta el reguerot de l'aigua cristallina! Mai més, oh casa pairal, sentiràs les petjades fermes del teu hereu! Ni els seus ulls negres guaitaran la beatitut de les teves parets blanques, ni les vigues que recorden les generacions passades. L'hereu no tornarà. Ara s'ha fet un "home". Madrid, el Madrid putrefacte te l'ha mort Se te'l van endur darrera "La Canción del Soldado" i el retornen a la capital de la Pàtria fet una desferra. No sap més dolor que el dolor de la sífilis, ni coneix altra alegria que la que dona "el 8 encarnado".

Oh, pares catalans que no vuleu que els vostres fills "es fiquin en política" i els regategeu amb aquesta excusa el permís perquè

aportin el seu esforç a la causa noble de la Pàtria! No val més que caiguin estesos per un tret de broving, que no que caiguin per sempre més a n'aquest "sumernage" moral i físic?

I és que tots, tots, tenim encara aquest esperit castellà tan a la vora nostra! Tan agafat amb nosaltres. Es la paparra fastigosa de cada dia, de sempre! Oh, com En Gaudí, el catalaníssim Gaudí—va sapiguer plasmar la nostra acció envers l'enemic—allí en aquella casa del carrer de Casp, on el pica-portes és un escut de Catalunya que pica damunt la paparra espanyola!

"Guerra, la guerra, fem-nos soldats: serà la terra pels catalans", ha dit el poeta futurista. Guerra a n'aquesta invasió castellana. Espanya ens té sotmesos com poble conquistat. Diu Novicow que les actuals conquestes dels Estats, per atenuades que siguin, no deixen d'ésser un crim. Què més expoliació directa que aquesta mutilació constant de l'ànima dels catalans?

No ens té sotmesos Espanya en una guerra constant i deliberada? No perdem nosaltres, catalans, cada dia que s'aixeca el sol, una host óccida per l'enemic? Quan acabarem amb aquesta allau invasora de catedràtics, de mestres, d'oficials, de capellans, de tanguistes i "bailaoras"?

Espanya baixa a! sepulcre. Però Espanya mor de descomposició i ens hi arrossega a nosaltres, ens empesta a nosaltres! Aquest "seny" català que sols ha servit de fré per les nobles exaltacions patriòtiques, el voldríem per ara; perquè for una comprensió clarivident, de la que'n dimanés un criteri salvador per la vida i la llibertat de la Pàtria.

La causa de Catalunya no de-

L'ESTAT CATALA

mana ara polític. La causa de Catalunya vol un brownin a cada butxaca per a fer respectar el nostre dret i la nostra dignitat de catalans ofesos per una sotmissió vergonyosa.

I llavors — enèrgics contundents — serem “nosaltres” al tramvia, a l'estanc, a la barberia espanyola, a l'església que desnacionalitza, al “cabaret” on la raça hi perd virilitat, a l'aula on esdevenim esclaus!

Repetim amb el poeta amic: “Gent castellana, l'allau no us val”.

EN FER L'ALLISTAMENT

*Pensu que el nostre exèrcit no és de professionals,
perquè el qui no té honor no pot ni deu formar-hi;
ni el qui no està disposat a morir cara a cara.*

Si ens féssim presoners no els sabríem comprar: com no ens sabríem vendre.

*Feriu-vos amb coltell en el cantó del pit on viu el cor;
que cap bala enemiga no pugui tren-car el nus de la creu de Sant Jordi.*

ESMENTADOR

Com estava anunciat, el darrer dis-sabte tingué lloc en l'hostatge social d'Acció Radical Catalana, l'inaugura-ció del cicle de conferències que aque-s-ta patriòtica entitat ha organitzat per

a donar a conèixer a la capital de França el plet nacionalista de Cata-lunya.

La primera conferència versava so-bre el tema “El tòpic de l'economia i l'independència de Catalunya”, corrent a càrrec del benemèrit president d'A. R. C. En Marius Sugrañes.

Rompen amb la costum habitual an aquests actes, es desistí de fer la pre-sentació del conferenciant, la perso-nalitat del qual és prou coneguda entre els catalans que a París lluiten i tre-ballen per Catalunya.

Comença el senyor Sugrañes dient amb la modèstia ingènua que el ca-racteritza però qu'és reveladora de la seva valor, que al iniciar el cicle de conferències organitzades per *Acció*, no's proposava altra cosa més que donar l'exemple, rompent el foc, tot es-perant que valiosos elements catalans vindrien darrera seu a honorar la tri-buna de l'entitat.

Diu que la qüestió econòmica de Catalunya, és un problema de màxima importància que s'imposa cada dia més fer-lo plenament català. Darrerament gens que han ajudat i dirigit el movi-ment catalanista (que sempre ha sigut, és i serà separatista, malgrat els eufe-mismes) els sembla i oviren com una catàstrofe l'independència de Catalu-nya, si s'ha de pendre d'assalt i no gosen a dir de totes maneres, perquè es troben entre l'espasa de llur actua-ció i el mur de la voluntat del poble català, qu'és d'íntegra llibertat, i que si per obtenir-la ha de sacrificar vides preuades dels seus fills no ha de recu-lar enfront de bens materials, que per honorables que siguen no paguen l'es-clavatge de la Pàtria nostra.

Aquest mot de catàstrofe llençat als quatre vents en el moment històric actual té una sentor de reculada la-mentable, un deix de por molt “eco-nomistic”, un caire d'inhibició molt ministerial; emprò nosaltres hi passem per damunt perquè ni els homes per enlairats que semblin ni la tàctica de reculada estratègica, per sincera que apareixi, valen un bri del nostre ideal de santa intransigència quan repre-sentin defalliments i germens de con-formisme quant deixin esfilagarces de la nostra bandera entre esbarzerals de vassallatges i d'innobles “pleitesias”.

En un paragraf de bella construc-ció diu, que l'independència econò-mica de Catalunya no és més que un

fet de l'independència política. Amb l'independència política, afégeix, con-solidarem l'econòmica. Desenganyem als tímids de l'argument capciós de que Catalunya depèn del mercat es-panyol, més encara, convencem-los que ni que així fos, que no és, hem d'aturar-nos que la llibertat no hem d'esperar-la dels mercaders, perquè les caixes de cabals estan renyides amb les idees magnànimes i amb les gestes de lliberació.

Amb sòlida i abunda erudició fa l'historial del procés d'esclavatge a que l'Estat espanyol té junyida Catalunya.

Començant pel matrimoni de Fer-ràn amb Isabel de Castella, per a la de cada una de les gestes de l'unitat espanyola, demostrant que els cata-lans hi hem sigut sempre per fer-ne els sacrificis mai per la més petita aventatge. Posa de relleu les carac-terístiques de fanatisme i dominació que han sigut pròpies a Espanya, fa remarcar el procés de desnacionalit-zació que en aquest espai de temps ha sofert Catalunya, i diu, malgrat això, el nostre poble tot i treballant amb les mans lligades i les butxaques escura-des constantment pel gran tentacular que és l'Estat espanyol, el nostre pò-ble ha progressat, malgrat les càrre-gues i traves que l'impossibiliten llençar-se a la conquesta de mercats com-petidors. Per això un poble com el nostre que ha viscut cinc segles sota la ferula de l'invasió més intensa, sot-més a un poder que passant de mà en mà ha passat de pitjor en pitjor; que li han arrebassat carn de la seva carn, que li han amordaçat la seva llengua i el seu pensament; que han intentat persistentment prostituir-li l'ànima, que li han volgut inocular costums barbres i que avui es troba en plena eclosió de la seva renaixença nacional, rejuenit a la civilització moderna, amb una literatura esplèn-drosa, un art brillant, una ciència naixent al lliure albir de sa perso-nalitat, un poble que treballa i que es mou malgrat la trava dels seus gri-llons és un poble prenyat d'indepèn-dència que ha d'infantar prouperament pesi a qui pesi, caigui qui caigui, la seva lliberació absoluta.

Entrant a parlar de matèria econò-mica demostra clarament com Cata-lunya pot esdevenir un país exporta-dor malgrat haver de comprar a fora una bona part de primeres matèries, perquè sortosament per Catalunya no

havem d'establir un aranzel que protegeixi una agricultura misèrrima. La nostra té vitalitat i força expansiva pròpia, no necessita com els famosos blats de Castella viure de la protecció oficial. Demés separats, automàticament, les càrregues que l'estat espanyol fa pesar avui damunt del poble català i que avui acablen l'economia catalana, desapareixerien per a quedar reduïts a la proporció justa. Catalunya paga a l'Estat espanyol 500 milions anuals de contribucions directes, i penseu a quant sumen les indirectes. I que en reb Catalunya?

A Instrucció pública es dona el cas vergonyós de fer un negoci de la nostra Universitat, de la qual l'Estat espanyol en tira profit. Les escoles especials d'Arquitectura, Enginyers i Comerç les paga Catalunya del seu propi peculí. Les escoles industrials de Tarrassa i Vilanova tenen una migrada subvenció de l'Estat, els Instituts de Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona, Figueres i Reus, sense els municipis respectius romandrien tancats per manca de cabals, i no parlem ja de les escoles primàries que són de lo més irrisori que pugui tenir un país civilitzat, excepció d'allà on són curats per la vila. Els treballs públics han sigut cartipassos electorals fins que a la Mancomunitat se n'han encarregat acabant amb el vergonyós mercadeig de cacics i banderies. I no parlem dels demés serveis perquè és allí on hi populen els empleats civils, investigadors, inspectors, directors, governadors, etc., etc., que tots sabem que valen i que representen.

En xifres rodones l'exportació fabril de Catalunya del juliol del 21 al mateix del 22 ha sigut de 46 milions a Amèrica, 46 milions a Espanya i 20 milions a l'interior de Catalunya. Els olis, avellanès, ametlles, vins i demés productes agrícoles, conserves i derivats passa de 180 milions exclusivament exportats a l'estranger, sense tenir compte d'Espanya ni del mercat internacional.

No comptant l'exportació fabril a altres països, ni la ceràmica, ni la rajoleria, sureria i tota una sèrie de partides que sumades fan un bon contingent, trobem que el mercat espanyol ens compra un 33 per 100 de la nostra producció.

Si comptem el blat i altres cereals i llegums que Catalunya compra a Espanya a una plus-valua forçosa de la

Jove patriota:

L'Oficina de Redacció
i Propaganda de

ESTAT CATALÀ

us recomana la lectura:

La Guerre D'hier

et

L'armée de demain

par Lieutenant Colonel **Émile Mayer**

prix: 4 francs

Librairie GARNIER, Frères

6, Rue des Saints-Pères, 6.-PARIS

que podria comprar a fora si els famosos aranzels no fossin proteccionistes (per ells) creiem i podem afirmar que la balança estaria a l'equilibri i que econòmicament estem en paus.

Així doncs el sotrac momentani de la separació no tindrà la catastròfica intensitat que tanta por fa als eclèctics i oportunistes. La vida íntima de la nostra Pàtria està rublerta d'exemples de redreçaments econòmics per a no tenir una confiança absoluta amb l'avenir; la vida del nostre poble està prou sadollada de vitalitat per a que no pugui resistir l'operació quirúrgica d'extirpació d'un polip. Si amb esforços espontanis disgregats, si amb una absència absoluta de coordinació i entremig de lluites trivials hem fet via arrossegant el cadàver de l'unitat espanyola, i que no farem lliures i sols!

Amb cita de diversos fets prova l'esperit de progrés que anima a n'el nostre poble, l'esperit que té d'assimilació i adaptació dels grans moviments. Parla de l'esforç fet per l'Economia Catalana en la construcció de ferrocarrils, ports i pantans, de l'admirable renaixença de la nostra viticultura, per a deduir-ne que mes-

tressa dels seus destins, Catalunya, augmentaria en un alt grau la seva potencialitat econòmica.

Com un valor essencial a tota economia fa una apologia vibrant del proletariat català demanant la seva immediata incorporació a la causa de la llibertat catalana. Exalta l'esperit d'estudi i de treball del nostre obrer i en una parrafada exuberant de fe catalana demana a tots els catalans que sigui sempre l'esperit de sacrifici el que presideixi el seu amor a Catalunya. I posa fi a la seva admirable conferència, de la que aquesta ressenya no és més que una breu relació, dient: Hem de cohesionar-nos, hem de disciplinar-nos per a la lluita final que hem de suposar propera, forta i dura, però que hem de mirar amb aquell optimisme que aplanava les muntanyes, segurs que hem de guanyar si el nostre coratge es digne dels Almogàvers.

A la conferència que començà a les 9 en punt del vespre hi assistí una nombrosíssima concurrència, havent-hi valiosos elements de la colònia catalana a París. Hi assistí també una nodrida representació del Casal Català.

Per A. R. C.

El Secretari,

J. Marlés

No ho veureu enlloc del món que els catalans que volen emancipar-se comencin per esclavitzar-se, ajuntant-se a renegar de la pròpia personalitat per adoptar-ne una altra. Llibertat, llibertat... La primera prova de llibertat l'ha de donar l'individu no privant-se de la seva naturalesa, ni consentint que l'empriuin. Universalisme? Es que a l'universalisme s'hi va renunciant cadascú al seu ésser? Es que els universalistes alemanys parlen italià? I quin home lliberal, progressiu, amb anhel renovador pot reconèixer la definitivitat dels Estats opressors i centralistes? La Ciència ho diu ben clar: els homes que's desvien i es desnacionalitzen, els homes que no són prou forts per a resistir la desnacionalització, són degenerats.

Dtor. Martí i Julià

DIVISA

CANÇÓ

Guerra, la guerra, fem-nos soldats:
 serà la terra pels catalans.
 Gent de Castella deixeu-nos pas.
 Feu-vos enrera la host vilana.
 La mar és nostra! la branca ufana
 quan l'estol passa.
 La malvestat s'és feta eixorca si som triomfants:
 serà la terra pels catalans.
 Diem estrella i penó barrat
 Guerra la guerra!
 L'ardit es bat per una engruna dolça de pau:
 si perd l'engruna, vol llibertat.
 Serà la terra, pels catalans.
 Gent castellana, l'allau no us val!

MARQUES D'ESCLAU

“La Publicitat” ha recollit el nostre article “Editorials patriòtics i anuncis en castellà”. Fa més cas de nosaltres del que ens creïem. Un cas molt relatiu, però, el cas que pot fer-se d'un periòdic quinzenal quan coincideix amb un setmanari — “La Tralla”—en condemnar l'important rotatiu d'Acció Catalana.

Prenem nota de que els anuncis que “La Publicitat” publica en castellà són clixés “generalment d'específics”... No sabem comprendre massa la raó per la qual els clixés no són en català, encara que siguin d'específics..., però, en fi, sembla que “La Publicitat” té el bon propòsit de gaudir par dels seus anunciants “d'específics” que li facilitin els clixés en la nostra llengua. El que “La Publicitat” no diu és si continuarà publicant els anuncis si no li canvien el clixés.

L'autor de l'Editorial “Anuncis en espanyol” no entén, però, deixar las cosas així. Vol venjar-se. I per quedar bé, condemna que “La Tralla, sigui confeccionada en una impremta, diguem-ne així, espanyola; com si “La Tralla” tingués jurisdicció en l'impremta on la fan, com la té indiscutiblement “La Publicitat” en les seves planes. Publica, per ventura, anuncis en castellà “La Tralla”? En publiquem nosaltres? Doncs “La Publicitat” en publica i no hem de ficar-nos en si és més natural i més convenient fer gestions particulars que no pas perdre el client.

L'autor de “Anuncis en espanyol” sap que aquest terreny que trepitja és fals. No som nosaltres dels qui se'ls sorprèn així com així en pecat d'ètica política.

Aquest atac és innocent, i ho és més encara el voler-nos presentar de bracet amb el Sindicat Unic per treure'n la conseqüència de que la feina que ens cal fer és la de catalanitzar els seus elements.

No és culpa nostra si el nacionalisme no ha arrelat més entre els proletaris catalans. Es culpa dels qui han col·laborat amb la Lliga a fer-ne un ideal de dretes. Nosaltres hem fet sempre el que hem pogut. Hem fet i fem molt més que tots els senyors de “La Publicitat” i d'Acció Catalana, l'història dels quals no pot ésser precisament simpàtica als treballadors. I quan ens referim a Acció Catalana, no n'exceptuem a ningú. No n'exceptuem, sobretot, a qui abandonà tota la seva significació esquerrana als peus d'un Tayà, publicant en “La Publicidad”, allavors portaveu dels agiotismes d'aquest capitalista i diari esquiol damunt una vaga tipogràfica dirigida molt princi-

palment contra la censura governativa, uns articles de política internacional que bé haurien pogut aplegar-se sota la denominació de "política internacional capitalista"

Car Srs, Rovira Virgili i Cia., hi ha moltes menes de "marques d'esclau". I si els sindicalistes porten la de la llengua, al cap d'avall ells no s'han dit mai catalanistes; mentre altres porten la de servidors del capital, proclamant-se amics dels proletaris

En aquesta excitació de que, en lloc de voler persuadir als amics de "La Publicitat", ens girarem de cara als treballadors de Catalunya, no hi veiem més que la confessió del que voldríem que "La Publicitat" i Acció Catalana diguessin ben alt: que ells estan de cara a la burgesia.

Llavors sabríem que perdura en els successors de la Lliga Regionalista el mateix sentiment de servilisme vers les classes financeres i mercantils catalanes, que han jugat tan temps amb els ideals del nostre poble.

Els esperits d'arran de terra no s'enlairen jamai, i jamai arribaran a desviar la corrent definitiva que segueix l'esperit col·lectiu del nostre poble.

Dr. Martí i Julià

De política local

Una de les vergonyes més greus que la dominació espanyola ha portat a nostra terra, com herència maleïda d'aquell caciquisme amb que En Cànovas aguantà la monarquia espanyola, és aquesta manca de dignitat i aquesta falta de confiança en el propi esforç que tenen en moltes encontrades els polítics forjats en l'ambient del antic règim, aribant moltes voltes a contra-

sentits i apostasies per obtenir un càrrec de saió de la tirania o qualsevol almoïna dels que s'ens emporten cinc-cents milions cada any.

Per çò veiem sovint aquestes asqueroses combinacions de partits que essent completament antitètics per ses idearis, s'ajunten i agermanen, no per una concordància que puguin tenir, no per un interès social que momentàniament els obligui a suspendre les lluites polítiques; sinó per a entrebancar a un altra partit, potser més afí, o per regalar la representació del districte a qualsevol desconegut imposat pel ministre electorer d'Espanya. Avui mateix veiem a gent de tots colors, regionalistes, federals, republicans, jaumins, etc., etc., admetent nomenaments de batlles de reial ordre, donant al poble el desgany de veure que encara existeixen, degenerats que s'enfatüen amb aquestes baixeses i partits que aguanten aquestes indignitats. Ara mateix a Lleida, veiem una sensible claudicació d'aquesta mena, tot, per què? Per què, en la vinent legislatura de les Corts espanyoles Lleida hi estigui representada per un escolà d'En Melquiades Alvarez, sense altre mèrit per a Catalunya, que'l d'ésser un valencià que no parla mai sa llengua natural.

Pel bon nom i per la dignitat de Catalunya, convé treure aquest greu defecte de nostres costums polítiques, convé que Espanya no trobi els butxins de Catalunya, entre els mateixos catalans; que prengui tothom exemple d'aquells ciutadans de La Bisbal, que quan aquell jutge espanyolíssim va haver de plegar el ram, no va trobar camàlic per a portar els seus trastos; sols per misericòrdia, els hi portà l'enterraments.

Sense negar, que entre els partits polítics amb ideari, existeixin ciutadans prou dignes per a no admetre ni transigir amb semblants baixeses, nosaltres dubtem que les generacions que avui porten la direcció de la política local en una bona part de Catalunya ens lliurin d'aquestes vergonyes, doncs la conducta dels regionalistes amb les seves anti-patriòtiques col·laboracions amb l'enemic, han sigut un mal exemple, quins efectes costarà molt d'exilar mentre existeixin infeliços que sentin orgull de desempenyar el càrrec de *cabo de vara* contra llurs germans d'esclavatge.

En canvi estem ben segurs, que el jovent que puja, destinat dintre poc

temps a ésser la força directriu dels pobles i ciutats de la Naicó Catalana, sabrà lliurar-se d'aquest rebaixament moral, pujarà per la virtualitat del ideal que l'anima i es sostindrà per son zel, per sa capacitat i per l'esperit catalanesc que informa tots sos actes. Mentre la dominació estranya perduri, sabrà rebutjar-li totes les injustícies, i sempre que algú degenerat, foraster o renegat, vulgui amb son nom cooperar a les injustícies del opressor, l'aïllament i el general despreci li faran impossible la vida entre la gent honrada. Si sense força positiva, una facció qualsevol s'apoderés de la direcció d'un poble en servei de l'enemic, els nacionalistes sabran usar els mitjos necessaris per a restablir el dret ciutadà.

Amés sap prou bé el jovent nacionalista, que la dignitat i la grandesa dels pobles, són les que fan la dignitat i la grandesa de Catalunya, i per lo tant mai, jamai, sacrificaran ni un sol bri del honor nacional per una millora material de la comarca.

Aquest és el nostre ideari mentre i tant no sigui un fet victoriós la implantació de la República Catalana.

Català: Ja sou de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana? Ja sou de l'organització patriòtica?

Dues tasques et son ineludibles: la nacionalitzadora i l'acció revolucionària.

COMENTARIS

VANITAT

Ara hom parla de que nacionalisme a Catalunya té significança de vanitat. Dir-se per molts nacionalista, tan mateix és cert que no es priva la virtualitat de la seva essència; no és copsar-ne els múltiples caires de la paraula feta idea generadora de la nostra actitud. Destriar entre tots aquells que concorren en els nostres rengles, els grups característics de çò que podríem dir-ne, valgui el mot, essencialistes i condicionats, no és fei-

L'ESTAT CATALA

na planera. En una tria d'aquesta faísó, per descomptat donarem tots aquells que lligats a una part materialitzada del nostre moviment vagin a la recerca del guany personal. Al plantejar-nos-la ja ho havíem tingut present, mes així i tot, quant d'oripell, que sols llueix al reflexe de mesquines victòries!

En la reconstrucció de la nostra ànima pels diversos sectors que hi malden, es té més en compte, per çò que'n dèiem vanitat, l'obra d'aquest que la esplendidesa del conjunt. Bo i valorant amb justesa la expressió que per nosaltres té nacionalisme, no sabem pas fer-ne igual aplicació en nostra vida diària. Vanitat ens mena i, mare natural de tota rencúnia, fa que les pilastres fonamentals del nostre edifici sien fetes d'altitud diversa i sense solidesa necessària per a construir-hi çò general.

Si damunt del mot no volem construir sil·logismes; fent-ne aplicació precisa i justa, tal com demana l'esperit del poble, entenent aquest com Catalunya en llur totalitat, el mot serà simple i llur resultat aplicable a la nostra lluita també. Tindrem llavors que çò total ens serà contrapès fecundant de çò nostre, parcial tan mateix!

Vanitat és mala consellera per menar-nos, quan no és intensa encara l'eficàcia de la lluita nacional en els esperits, vers una obra que'ns engalani els ulls. Que per nosaltres els purs nacionalisme ens vol dir simplement, Llibertat, i que no volem recomençar diàlegs de vàlua relativa quan el mot ens és tan precís. Oh tòpic de socialistes d'esperit escarrancit, reacció!

Per damunt d'un criteri personalísim, nosaltres afirmem la futura valoració de la nostra Llibertat Nacional en els empedrats del carrer, perquè aquesta és simple i deu dir quelcom a tots.

Tant ens val que en un diàleg de premsa catalana, per uns nacionalisme vulgui dir Força i per altres Llibertat, que força, llibertat no estan renyides, mes nosaltres volem superar-les en cosa tangible i real en Catalunya. Aspirem, perquè no sentim vanitat de la obra nostra, a quelcom per damunt de definicions. La nostra idea és sentiment pur ensems. Sentim com homes l'esclavatge de la Pàtria i cada u el pròpi d'estament. L'idea ens és comuna, i dins la diversitat de contingut que

aportem individualment, ensems no fem barreja.

Cal que un mot sols tingui, refugint elucubracions, la mateixa vàlua general per tots. Vanitat serà bona llavors que podrem lluir-la en obra de sector, car una idea fixa, general a tots, obligarà a que aquesta sia generada en profit d'aquell. I, única garantia que exigirem a tots de la seva obra nacionalista, serà que sia carn de Catalunya, aportació, sota els més rars punts de vista de les doctrines humanes, a la seva llibertat.

Estat Català

No sabem si l'assassinat de Salvador Seguí, és el començament de la nova i enigmàtica «razia».

Es el nostre comentari les seves pròpies paraules dites poc abans de la seva mort a un company nostre.

Una vegada més, Salvador Seguí, ens deia les seves temences: —L'hora de la repressió serà la mateixa per abdós. Uns i altres caurem en els mateixos dies. Serà?

Com cantarem, Senyora!

—Que tristes sou presons de Catalunya, que tristes sou.

—Flacs naixem, flacs vivim. Pobres criatures!

—Sense Universitat.

—A la llibertat se li veu el llautó.

—I a les garanties constitucionals també.

—Estadants sí, propietaris? altra feina hi ha.

—A Barcelona hi cap tothom.

—El chor de la ràbia... I la santa Mare Església catòlica, apostòlica i hispana.

—Vistes fixes. No tenim vergonya.

Si estem en greu presó!!

Catalunya és la presó dels catalans. Catalunya presonera dins la pròpia Catalunya.

Pobre català! que ja et tallen les ales des de que vens al món, que fas ta primera entrada en la teva Pàtria com presoner de guerra, que fins al llit de mort et persegueix el fantasma de l'esclavitut puix se't nega el dret d'expressar en la parla nadina la teva darrera voluntat.

Per més escarni la presó és la nostra mateixa casa.

No ho cregueu. El sostre que us aixopluga és del senyor.

Com l'antic senyor feudal el cacic disposa dels vostres béns, de les vostres vides i de les dels vostres fills.

Som a casa nostra, materialment; però ens manen els altres.

L'esclau no disposa d'ell mateix, és de l'amò.

Ben garbellat potser voldria més que els catalans en massa fugíssim d'aquesta terra dissortada lluny, força lluny i allí fundéssim un Estat lliure al costat dels Estats més lliures del món.

Més afortunats vosaltres, germans de l'altra banda de l'Atlàntic, on no hi arriba la bravada del presiri, on no hi ressona l'esfereidor dringar de les cadenes.

No el sentiú el bai d'estrangeria que estrafà els plaers de la nostra juvenalla, entela el carmí de nostres nenes i colltorç les poncelles dels nostres fruiterars?

Naixem. Els fills no tenen temps de caure als braços del pare que van a raure a la freda quadrícula del Registre civil.

Ni el nom ens respecten els espanyols. Nosaltres triem pel nadó un nom que és tot un rosari de records de família, i el jutjat espanyol el rebutja; torna a batejar; i ai de la criatura que es diu Pere, que ja ha begut oli. En Pere s'ha mort; en l'argot oficial hi viu un "Pedro".

Amb la llet xuclem les moixaines de la mare: ens extremim als afalacs del pare i ens embadaleixen els espasmes de goig dels avis. Estimem i parlem en català.

Comencem d'ésser grandets i ens fan anar a estudi. I sense saber ben bé de què va ens sorpren que allí ja no som nosaltres, ja som aquell "Pedro" del Registre civil.

L'escola és una tomba. Ens separa de casa en termes que sembla que ja no hi haguem de tornar mai més. Som uns morts. No entenem res del que diuen i si al noi li escapa un mot en català, al senyor mestre li escapa un raig de "palmetades" que fa tremolar les parets.

I jo que soc fill del Vendrell caic sota l'autoritat d'un fill de Ciempóuelos que, pobre mestre, ha caigut al nostre poble com hi cau per dissort alguna que altra pedregada.

I arribem a ésser la riota del fill del carrabiner, que sap parlar el castellà.

Quan toca l'hora d'anar a estudi toca l'hora del suplici.

Quin delictes han comés els nens catalans perquè així se'ls rebaixi, perquè així se'ls atormenti, perquè se'ls recordi constantment la seva condició de pàries de l'Estat espanyol?

Quan el pobre xicot s'adona que el castiguen en escapar-li una paraula catalana, pensa: serà tal volta un pecat parlar en català? perquè hi parlen doncs tots els de casa? perquè els meus pares no me n'ensenyaven una altra de llengua que no excités els nervis del mestre i les befes dels bailets castellans?

No, fill, no. No ho són de criminals els teus pares.

Els t'han donat el ser. Ets carn de la seva carn: os dels seus ossos. Però també ets fill de la seva dignitat que els obliga a parlar-te, a modelar el teu esperit segons l'esperit de la Pàtria catalana.

Són els altres els causants del teu martiri. Els enemics teus, els enemics dels teus pares, els enemics de Catalunya. Quan seràs gran comprendràs què vol dir ésser fill d'una terra conquerida per les armes, i te'n faràs creus que els teus pares no haguessin pensat en desfer-se del jou d'una altra manera que amb planys i pregàries.

I entrem a l'Universitat.

Avui l'estudiant català de l'Universitat de Barcelona, vé a ésser com un

Es una perturbació a l'alliberament de la Pàtria, el realitzar una tasca política encara; després que la política ha fallat en el plantejament de les nostres reivindicacions nacionals.

LLEGIU:

Etudes sur le combat

par **CHARLES BAUX**

Preface du **Maréchal Foch**

5 francs

estudiant qualsevol de qualsevol Universitat espanyola.

Els catalans no tenim Universitat.

Anar a estudiar a la Universitat de Barcelona, val tant com anar a estudiar al Politécnic de Zuric o a la Universitat de Califòrnia.

Mentida la llibertat.

Mentre treiem el fetge per la boca per fer llevar les terres, per engrandir el negoci ens fem la il·lusió d'ésser lliures perquè ens trobem sols, però vinguda l'hora de la cullita ens estirem els cabells, reneguem de tanta llibertat perquè si en la feina erem sols, el repartiment dels beneficis l'hem de fer si'ns plau per força en companyia dels voltors.

I quan se'ns emporten les anyades, quan notem que encara no produim prou per afatar tanta sangonera, quan ens prenen els minyons per llençar-los a l'ossera de l'Àfrica, és llavors que obrim els ulls i fem escarafalls de nostra situació miserable.

Un ram de sang ens puja al cap i ens arma el braç contra aquesta Espanya homicida.

No tenim res els catalans.

Aquesta ciutat meravellosa, de riu a riu ja estesa, bastida amb els nostres estalvis i amb les suors dels nostres obrers, admiració de totes les gents, és la Barcelona d'Espanya.

Barcelona no ho és de Catalunya.

Aquí estan els canons de Montjuic amatents a engegar un diluvi de bombes, i la xarxa de casernes a punt de treure les tropes al carrer al primer intent de protesta.

Però tenim Ajuntaments i Diputacions. Santa Innocència! El govern

comença per escapar-los imposant-los-hi batlles de reial ordre, i un rampeu d'un governador civil és prou per tirar en orris els acords més trascendentals de les nostres Corporacions populars.

Tenim el dret de reunió! No em facin riure. Les nostres reunions han d'ésser presidides pel senyor delegat: els nostres pensaments poden esdevenir pecaminosos i és per això que els cal el control de la primera autoritat de la província.

No se'n desfacin d'aquest dret de reunió. Ni el tenen els futbolistes de la Rambla de Canaletes.

L'esperit de conquesta és absolutament contrari a l'interès de les nacions. L'interès fonamental de les nacions és que cada una d'elles formi un Estat independent i homogeni i que s'estableixi entre aquests Estats relacions jurídiques que garantitzin el benestar de tots.

J. Novicow

Allí on hi ha plantejada una qüestió de nacionalitat, no hi ha qüestió que li passi al davant; primer s'ha de resoldre el problema de la nacionalitat abans de passar als altres.

Kropotkine.

ESTAT CATALÀ,

divideix la seva tasca, donada la variació d'assumptes que li seran sotmesos, en dues oficines: Oficina de Redacció i Oficina de Organització

Preguem als nostres comunicants que sempre que ho facin per escrit, baix sobre i indicant l'Oficina respectiva, segons l'assumpte que hi tinguin interès